

Opwekken van een eisprong (ovulatie-inductie) bij Clomid®-resistentie

Wat is ovulatie-inductie en Clomid®-resistentie?

Ovulatie-inductie betekent het opwekken van de eisprong. Dit gebeurt met tabletten Clomifeencitraat (Clomid®). Als de eierstokken ongevoelig zijn voor Clomid®, dan lukt het niet om alleen met Clomid® een eisprong op te wekken. Dit heet Clomid®-resistentie. Deze folder beschrijft de behandelingen bij Clomid®-resistentie.

Afvallen

Als u overgewicht heeft, dan kunt u door enkele kilo's af te vallen opnieuw gevoelig worden voor Clomid®. Een kleine gewichtsdeling (bijvoorbeeld 5%) kan er al voor zorgen dat u weer een eisprong krijgt.

Metformine® gecombineerd met Clomid®

Wat is Metformine® en hoe werkt het?

Metformine® is een middel dat wordt gebruikt bij de behandeling van suikerziekte (diabetes mellitus type II). Vrouwen die Clomid®-resistent zijn maken soms relatief veel insuline aan om hun suikerstofwisseling te regelen. Metformine® verlaagt de hoeveelheid insuline waardoor de eierstokken gevoeliger worden voor Clomid®.

Wat is de kans op zwangerschap?

Bij de behandeling met Metformine® gecombineerd met Clomid® krijgt de helft van de vrouwen een eisprong. Ruim de helft van deze vrouwen wordt zwanger.

Wat zijn de risico's en complicaties?

De kans op een meerlingzwangerschap is niet verhoogd ten opzichte van het gebruik van Clomid® alleen.

Hoe verloopt de behandeling?

U start met tabletten Metformine®. Dit doet u volgens een opbouwschema om de kans op maag- of darmklachten te verkleinen. Na 4 weken Metformine® slikken, start u tijdens de menstruatie met Clomid® in de maximale dosering van 150 mg (3 tabletten per dag). Door middel van een gecontroleerde cyclus (basale temperatuurcurve, echo's en bloedcontrole) wordt gekeken of er een eisprong optreedt.

Wat moet u doen voorafgaand aan de behandeling?

- Foliumzuur
U slikt dagelijks 0,4 mg foliumzuur om de kans op een kind met een open rug (spina bifida) te verkleinen. U start hiermee uiterlijk op de eerste dag van uw menstruatie.
- U laat bloedprikken om uw lever- en nierfunctie te controleren. U hebt een (bel)afspraken voor de uitslag.
- U hebt het volgende in huis:
 - Metformine® (500 mg), 200 tabletten;
 - Clomid® (50 mg), 15 tabletten;
 - Indien van toepassing: Duphaston® (10mg), 30 tabletten;
 - Digitale thermometer en een basale temperatuurcurve (BTC).

Start Metformine® volgens opbouwschema

Dag	Na ontbijt	Bij diner
Dag 1 en 2	X	1 tablet
Dag 3 en 4	1 tablet	1 tablet
Dag 5 en 6	1 tablet	2 tabletten
Vanaf dag 7	2 tabletten	2 tabletten

Het is normaal dat u in het begin bijwerkingen van de maag en darmen ervaart. Dit wordt minder, ga door met het innemen volgens het schema. Neem contact op indien u veel bijwerkingen ervaart. Stop niet op eigen initiatief.

Opwekken van een menstruatie (indien van toepassing)

Als u niet spontaan menstrueert, is het nodig om een menstruatie op te wekken. Na 2 weken Metformine® slikken kunt u de menstruatie opwekken. U doet zelf een zwangerschapstest in de urine. Als de test negatief is start u met de tabletten progesteron (Duphaston®). U neemt 3 keer per dag 1 tablet, gedurende 10 dagen. U gaat door met Metformine®. Enkele dagen na de laatste tablet Duphaston® krijgt u vaginaal bloedverlies.

Hoe spreekt u het echo-onderzoek af?

U geeft per telefoon of mail de volgende gegevens aan ons door:

- De vermelding dat het om een gecontroleerde cyclus gaat;
- Uw patiëntnummer;
- De eerste dag van uw laatste menstruatie.

U wordt afhankelijk van uw cyclus ingepland. Meestal vindt de eerste echo tussen cyclusdag 10 en 13 plaats. De echo's worden op werkdagen op afspraak uitgevoerd. Als de afgesproken cyclusdag in het weekend valt, zal deze een dag eerder (op vrijdag) of een dag later (op maandag) worden afgesproken.

Wat moet u doen voorafgaand aan het echo-onderzoek?

- U houdt uw temperatuurcurve bij vanaf de eerste dag van de menstruatie. Er is geen reden om gemeenschap uit te stellen.
- U slikt 150 mg Clomid® (3 tabletten) per dag vanaf cyclusdag 5 tot en met 9. U gaat door met Metformine®.

Hoe vindt het echo-onderzoek plaats?

U gaat op een onderzoekstafel liggen met uw benen in de beensteunen. De arts brengt een dun staafvormig echo-apparaat in de schede (vagina). Op het beeldscherm kijkt de arts of er een eiblaasje te zien is en hoe groot het is. Het echo-onderzoek is niet pijnlijk.

Het vervolg van het onderzoek is afhankelijk van de grootte van het eiblaasje:

- Als het eiblaasje niet groot genoeg is, wordt een volgende echo afgesproken.
- Als het eiblaasje wél groot genoeg is, spreekt de arts bloedonderzoek en een vervolgconsult af. U krijgt het advies om gemeenschap te hebben.

In beide gevallen gaat u door met het bijhouden van de temperatuurcurve tot de volgende menstruatie optreedt. U gaat door met Metformine®.

Bloedprikken

U laat tweemaal bloedprikken bij het laboratorium op Q-0. Dit doet u 9 en 11 dagen na de laatste echo. Als een afgesproken dag in het weekend valt, laat u een dag eerder (op vrijdag) of een dag later (op maandag) prikken. U gaat door met het bijhouden van de temperatuurcurve. U gaat door met Metformine®.

Uitslag van het onderzoek

Na uw volgende menstruatie heeft u het vervolgconsult. Op dit consult bespreekt de arts met u de uitslag van het onderzoek. Het is belangrijk dat u uw temperatuurcurve van te voren via “Mijn Dossier” als bijlage verstuurd. De arts kijkt namelijk naar de samenhang van de uitslagen van de echo, het bloedonderzoek en uw temperatuurcurve. Als u geen eisprong heeft gehad, wordt de LEO-behandeling besproken. Als u wel een eisprong hebt gehad, gaat door met Metformine® gecombineerd met Clomid®. Het is dan niet meer nodig om voor echo's te komen; het bijhouden van een temperatuurcurve is voldoende.

Als u niet zwanger bent na 6 cycli Metformine® gecombineerd met Clomid®

- Na de 6e cyclus wordt een evaluatie afgesproken. Afhankelijk van uw voorgeschiedenis kan er besproken worden of onderzoek naar de doorgankelijkheid van de eileiders nodig is. Dit kan met een bloedtest of een baarmoederfoto (HSG). Als uit dit onderzoek blijkt dat één of beide eileiders open zijn, gaat u door met Clomid® tot 12 cycli.
- Na 12 cycli wordt met u besproken of u op hormooninjecties overstapt.

LEO-behandeling

Wat is een LEO-behandeling en hoe werkt het?

Laparoscopische Electrocoagulatie van de Ovaria (afgekort LEO) betekent dat er tijdens een kijkoperatie enkele kleine gaatjes in het oppervlak van de eierstokken worden gemaakt. Hierdoor verandert de hormoonproductie waardoor er weer een eisprong optreedt.

Wat is de kans op zwangerschap?

Een jaar na de LEO-behandeling is 60% van de vrouwen zwanger en na 2 jaar ruim 80%. Na de LEO-behandeling wordt 40% procent zonder Clomid® zwanger, 20% procent met Clomid® en 30%

met injectie's Gonadotrofines. Een zeer kleine groep heeft uiteindelijk IUI of IVF nodig. De LEO-behandeling heeft ook een gunstig effect op het krijgen van een tweede kind.

Wat zijn de risico's en complicaties?

- Meer informatie over de risico's en complicaties van een kijkoperatie vind u in de folder [Kijkoperatie voor vruchtbaarheidsonderzoek](#).
- De kans op een meerlingzwangerschap is niet verhoogd in vergelijking met Gonadotrofines.

Hoe verloopt de behandeling?

Na de operatie start u direct met het bijhouden van een [basale temperatuurcurve \(BTC\)](#) om te zien of er een eisprong optreedt. Het kan zijn dat u dus helemaal geen Clomid® of Metformine® meer nodig hebt. Als uit de BTC blijkt dat er geen eisprong optreedt, start u na het opwekken van een menstruatie met Clomid® 50 mg (1 tablet) per dag vanaf cyclusdag 5 tot en met cyclusdag 9. Controle van de eisprong vindt plaats met de BTC. Uw aanspreekpunt is de verpleegkundige van het CVV. Zo nodig wordt de dosis Clomid® opgehoogd.

Als er geen eisprong optreedt

U krijgt u een afspraak voor een evaluatiegesprek om de volgende behandeloptie Gonadotrofines te bespreken. Meer informatie vindt u in de folder [Opwekken van een eisprong \(ovulatie-inductie\) met Gonadotrofines](#).

Als u niet zwanger bent na 12 cycli

U krijgt u een afspraak voor een evaluatiegesprek.

Psychische belasting

Een ovulatie-inductiebehandeling kost veel geduld en gaat nogal eens met emoties gepaard. Soms kan het enkele maanden duren voordat de eerste eisprong is opgewekt. De periode na de eisprong blijkt het moeilijkste van de hele behandeling te zijn en deze wordt vaak onderschat. De teleurstelling bij het lang uitblijven van de eisprong, of het toch optreden van de menstruatie of een negatieve zwangerschapstest kan groot zijn. Als u daarover wilt praten of nog vragen heeft, kunt u telefonisch terecht bij de verpleegkundigen via onderstaand telefoonnummer. Voor een persoonlijk gesprek kunt u een afspraak maken op het verpleegkundig spreekuur of bij de counselor verbonden aan de afdeling.

Vragen

Hebt u nog vragen en/of opmerkingen, dan kunt u ons een bericht sturen via "Mijn Dossier" te bereiken via de app 'Mijn Dossier Amsterdam UMC' of via www.mijndossier.amsterdamumc.nl. Dit is de enige veilige manier om met het ziekenhuis te communiceren. Ook kunt u contact opnemen met het Centrum voor Voortplantingsgeneeskunde, tel. 020-5664287 (tijdens werkdagen tussen 9.00 en 11.00 uur en 14.00 en 16.00 uur).